

Keiko Ogura “I tell my story in English” – Ik vertel mijn verhaal in het Engels

In “Hiroshima and Nagasaki: That We Never Forget. Hibakusha share their testimonies of survival. (pp. 111-119). This edition compiled by the Soka Gakkai Youth Division (2017)”.

(Tekst hieronder nog aan te passen)

Op de volgende website pagina is het boek te vinden waarin getuigenissen van Hibakusha zijn verzameld. *“Hiroshima and Nagasaki: That We Never Forget. Hibakusha share their testimonies of survival.”* Deze uitgave is samengesteld door de Soka Gakkai Youth Division (2017).

<https://www.sokaglobal.org/wp-content/uploads/pdf/hibakusha-testimonies-book.pdf>

Vanaf blz. 111 in dit boek wordt de getuigenis van Keiko Ogura weergegeven.

“I tell my story in English” – “Ik vertel mijn verhaal in het Engels” (pp. 111-119)

Hieronder geven we een Nederlandse vertaling van de getuigenis in het boek weer.

Keiko Ogura werd geboren in augustus 1937 en werd op achtjarige leeftijd blootgesteld aan de atoombom in de buurt van haar huis in Ushitamachi, op 2,4 kilometer van het hypocentrum van Hiroshima. Ze zet het werk van haar overleden echtgenoot Kaoru Ogura (voormalig directeur van het Hiroshima Peace Memorial Museum) voort, die zich inzette om Hiroshima met de wereld te verbinden, en streeft ernaar om de ervaringen van de atoombom door te geven. In 1984 richtte ze Hiroshima Interpreters for Peace op.

Ze heeft talrijke onderscheidingen ontvangen: de Hiroshima Mayor's Prize in 2005, de Hiroshima UNESCO Activism Prize in 2009 en de Hiroshima Peace Center's Kiyoshi Tanimoto Peace Prize in 2013.

Honger dwong me om Engels te leren

Al meer dan 30 jaar vertel ik de verhalen van hibakusha in het Engels, zowel mondeling als schriftelijk. Ik zal hiermee doorgaan zolang ik kan. Ik geloof dat ik een bijdrage kan leveren aan wereldvrede door mensen te vertellen wat voor verschrikkingen het gebruik van kernwapens met zich meebrengt. Maar toen ik Engels begon te leren, was dat niet om zo'n nobele reden.

Tijdens de tekorten na de Tweede Wereldoorlog stuurde de Verenigde Staten voedsel en kleding onder de naam 'LARA Relief Materials'. Toen mijn vader op een dag thuiskwam met een groot blik voedsel, dachten wij hongerige kinderen dat de inhoud ons zeker zou vullen. Met het water in onze mond staarden we naar de handen van onze vader die met een oude blikopener het blik probeerde te openen. Maar toen hij het deksel eraf kreeg, bleek het blik vol te zitten met rode kersen in siroop. Mijn vader kon het woord 'Cherries' op het etiket niet lezen.

Ik probeerde mijn honger te onderdrukken, trillend van frustratie en vastberadenheid, en besloot Engels te leren. Zo ontstond mijn interesse voor Engels toen ik nog een kind was. Ik neuriede het alfabetliedje. Ik schepte zelfs tegen anderen op: "Mijn Engels is heel goed."

Ons huis stonk naar pus en vuiligheid

Een jaar voor de atoombom viel, verhuisde mijn vader ons van ons huis vlakbij het hypocentrum naar Ushitamachi, 2,4 kilometer naar het noorden. Ik was een van zes kinderen. Mijn oudste zus ging naar de meisjesschool. Mijn oudste broer zat op de middelbare school en de op een na oudste zat in groep 7 van de basisschool. Daarna kwam ik met mijn acht jaar, gevolgd door een broertje van vier en een zusje van twee.

Die dag werd mijn oudste broer gemobiliseerd om te werken in de zoete aardappelvelden ten noorden van het station van Hiroshima. De op één na oudste was met zijn klas geëvacueerd naar een tempel op de grens tussen de prefecturen Hiroshima en Shimane. 's Ochtends zei mijn vader: "Ik heb een slecht gevoel over vandaag. Blijf thuis van school!" Mijn vader was een pietluttig type dat nooit de deur uitging zonder zijn beenkappen netjes om zijn kuit te hebben gewikkeld. Alleen die dag lukte het hem, hoe hij ook zijn best deed, niet om ze goed te wikkelen, wat hem een onheilspellend gevoel gaf. Daardoor was hij ook te laat om thuis te vertrekken.

Mijn oudere zus lag in de futonkist. Ik verveelde me en was het huis uit gegaan om alleen op straat aan de noordkant te spelen. ***Ik werd omhuld door een verblindende flits. Het volgende moment sloeg de ontploffing me tegen de grond en raakte ik bewusteloos.*** Toen ik weer bij kwam, was alles donker en volkomen stil.

Omdat ik bewusteloos was geweest, vroeg ik me af of er uren waren verstreken en het inmiddels nacht was. Maar dat bleek niet het geval te zijn. Ik spitste mijn oren in het donker en hoorde het gehuil van mijn kleine broertje, waardoor ik wist in welke richting ons huis lag. De duisternis lichtte voldoende op om me daarheen te laten lopen.

Ik zag een huis met een rieten dak in de buurt snel in vlammen opgaan. Ons huis was de trots van mijn vader: een statig gebouw met veel glazen schuifdeuren als muren. Omdat het zomer was, stonden alle glazen deuren open. Als ze dicht waren geweest, zou het gezin gewond zijn geraakt of misschien zelfs gedood door rondvliegend glas. Zelfs al waren ze opzij geschoven, alle glazen deuren versplinterden onherkenbaar en verloren hun vorm toen ze naar binnen werden geblazen. Het glas doorboorde alle muren, het plafond en alle meubels.

Het glas drong zelfs door harde houten pilaren en beton heen. Wat voor explosie was daarvoor nodig? Hoewel hij zich in het huis bevond, op de veranda, werd mijn vader beschermd door een grote dennenboom die tussen hem en de explosie stond, waardoor hij weinig verwondingen opliep. De kant van de boom die naar het hypocentrum was gericht, was zwart verkoold.

Mijn zus, die in de kast zat, werd bedolven onder futons en bleef ook ongedeerd. Mijn moeder zat in een binnenkamer, veilig voor rondvliegend glas. Mijn broer werd echter door rondvliegende dakpannen op het hoofd geraakt. Mijn zusje werd door glasscherven in haar arm gestoken en bloedde hevig.

We konden niets anders doen dan terneergeslagen blijven zitten. Na een tijdje ging ik naar buiten om te kijken wat er met de burens was gebeurd en werd ik getroffen door zwarte, ietwat stroperige regen. Op dat moment kwam mijn broer, die in de zoete aardappelvelden op het oefenterrein had gewerkt, over de heuvel naar huis. Zijn gezicht en armen waren verbrand.

Ik huilde: "Ze hebben onze buurt gebombardeerd." Hij had veel meer gezien dan wij en antwoordde: "Niet alleen wij. Hiroshima is een zee van vlammen!" Hij beschreef de grote wolk die hij vanaf de heuvel had gezien. Het leek op lagen ijs, met een roze bovenlaag. Ons beschadigde huis raakte al snel vol met gewonde familieleden, burens en vrienden. Mijn zus huilde terwijl ze stuk voor stuk de glasscherven uit de rug van onze oom haalde. Ons huis vulde zich met de geur van bloederige pus, verbrand haar en uitwerpselen.

Toen ik hoorde dat onze buurt niet de enige plek was die gebombardeerd was, besloot ik de heuvel achter het Waseda-heiligdom te beklimmen om met eigen ogen te kijken.

Zowel de oostelijke als de westelijke helling hadden stenen trappen die naar het heiligdom leidden en verder naar het heiligdomkantoor, dat nu een reddingspost was. Toen ik de trappen bereikte en naar beneden keek, zag ik een kronkelende, wriemelende zwarte massa verbrande mensen die hun toevlucht zochten en zich een weg baanden over zowel de westelijke als de oostelijke trappen. Hun haar was verschroeid. Hun gezichten waren zwart van het roet en opgezwollen. Hun oogleden hingen naar beneden en hun lippen waren omgekruld. Verbrande huid bladderde af en hing aan hun vingertoppen.

De meeste mensen in deze spookachtige, zwijgende stoet waren soldaten en studenten in verschroeide uniformen. De menigte werd steeds groter. Na verloop van tijd was het pad naar het heiligdom zo druk als tijdens een festival. Ik zag zelfs iemand een paard aan de teugels trekken, alsof het voor een gewonde officier was.

Toen de mensen de top van de heuvel bereikten en niet meer de kracht hadden om de stenen trappen naar het heiligdom te beklimmen, hurkten ze neer of vielen ze op de trappen. Al snel was elke centimeter ruimte bedekt met een enorme menigte.

Vreemd genoeg zei niemand iets. Er was iets heel griezels aan een enorme menigte mensen die in stilte omvielen. Ik zag niemand die op een dokter leek. Op de trappen stond een soldaat met een emmer zinkoxideolie en een kwast om die op de ernstig verbrande mensen aan te brengen.

Eén ding kan ik nooit vergeten. Toen ik de heuvel beklom, werd ik plotseling bij mijn enkel gegrepen. Ik keek naar beneden naar een verkoolde persoon die onder het bloed zat. De persoon smeekte wanhopig: "Water, geef me alsjeblieft water." De zwijgzame mensen om me heen begonnen te mompelen, de een na de ander, als in koor: "Water, water, water..."

Ik rende de heuvel af en haalde een ketel vol water. Hun armen reikten naar de ketel. Ze dronken, sommigen slurpten met blijde kreten. Eén van hen echter, nadat hij een slok had genomen, braakte de inhoud van zijn maag en slaakte een laatste schreeuw. Zijn hoofd zakte naar beneden; hij was dood. Bang gooide ik de ketel neer en rende terug naar het huis. Ik had spijt van wat ik had gedaan. Tegelijkertijd beloofde ik mezelf dat ik het nooit aan iemand zou vertellen.

Toen mijn vader die avond terugkwam, zei hij tegen ons: "Jullie weten allemaal dat je geen water mag geven aan mensen met ernstige brandwonden. Dat hebben jullie toch niet gedaan, hè?"

"Nee!" riep ik, terwijl mijn lichaam beefde. Ik was te jong om van zo'n regel af te weten. Ik kon niemand in mijn familie vertellen wat ik had gedaan, totdat mijn vader stierf. Jarenlang had ik er nachtmerries over.

Op een gegeven moment kwam er een slachtoffer van brandwonden ons huis binnen rennen. Ze riep naar mijn oudere zus: "Mag ik je badkamer gebruiken?", terwijl ze naar binnen rende. Haar haar hing los, was verward en druipend van het bloed; haar ogen waren opgezwollen. Ze zag er griezelig uit. Mijn zus viel bijna flauw. Enige tijd daarna vermeed ze ons toilet.

Mijn vader was bij zijn dienstplicht ingedeeld in klasse C, wat betekende dat hij niet naar de oorlog kon worden gestuurd. Zijn taak was om onze buurt te organiseren. Daarom hadden we een fiets en een telefoon, wat in die tijd ongebruikelijk was. Als het gemeentehuis belde om hem te vragen de buurt te waarschuwen voor een brandoefening, sprong hij op zijn fiets en reed hij iedereen langs om het te vertellen. Na het bombardement hielp mijn vader als vertegenwoordiger van de burgerbescherming in onze buurt bij het cremen van lichamen in Ushita Park.

Hij zei tegen ons: "Kinderen, blijf uit de buurt van het park!" Hij wilde niet over de crematies praten, maar ik drong aan. "Hoe verbranden jullie ze?"

Met moeite vertelde hij me dat ze diepe kuilen in het park groeven. Er waren twee mensen nodig om een lijk naar een kuil te dragen. Omdat de meeste jonge mannen in de oorlog waren, moest mijn vader, die nog aan de jonge kant was van de beschikbare mannen, het zwaardere bovenste deel van het lijk dragen; iemand die ouder was, droeg het onderste deel. Terwijl hij het hoofd vasthield, kon niet voorkomen dat hij het gezicht van het lijk zag. Degenen met open ogen maakten hem erg ongemakkelijk; hij probeerde niet naar hun ogen te kijken.

Nadat er tien lijken in een kuil waren gelegd, goten ze er zware olie overheen en staken ze die in brand. Later legden ze de botten zo neer dat de stoffelijke resten van elkaar konden worden onderscheiden. Voor de mensen die ze cremeerden, waren het lijken, maar voor de nabestaanden waren het familieleden. Mensen die familieleden hadden verloren, kwamen naar de crematies kijken. Iemand die getuige was van de crematies vertelde ons dat eens, vlak voordat het vuur werd aangestoken, een vrouw tot haar verbazing een stuk kleding op een lijk herkende en riep: "Dat is mijn dochter!" Een andere vrouw die toekeek, zei: "Wat een trouwe dochter heb je. Wat heb je toch geluk!" Het kind van die vrouw werd vermist; ze was jaloers op iedereen die wist wat er met hun kind was gebeurd.

Het was voor ouders ondraaglijk om de stoffelijke resten van hun kind niet te hebben. Van degenen die de stoffelijke resten van hun kind nooit hebben ontvangen, waren degenen die tenminste wisten waar hun kind was overleden, nog aan de gelukkige kant. Het feit dat ze wisten waar hun kind was overleden, gaf hen enige troost.

Wanneer een kind als 'vermist' werd opgegeven, klampten de ouders zich vast aan de overtuiging dat het kind ergens in leven was. Ze lieten tientallen jaren voorbijgaan zonder een overlijdensakte in te dienen. Uiteindelijk gaven ze het op, maar ze hadden nog steeds geen gevoel van afsluiting.

Op foto's die na de bombardementen zijn genomen, lijkt de stad een bewegingloze ruïne vol puin. Toen ik echter de volgende dag vanaf de heuvel van het Waseda-heiligdom naar beneden keek, steeg overal rook op van crematievuren. Het was een onwerkelijk tafereel. Vooral vanaf de rivieroever en stranden steeg de rook op als bakens. Omdat de lichamen in de zomerse hitte snel ontbonden en vliegen aantrokken, leek het alsof de rookpluimen met elkaar wedijverden. Mijn vader vertelde dat op de tijdelijke crematieplaats in het park ongeveer 700 lichamen werden gecremeerd.

Omdat de hele stad nu uit puinhopen en een grote hoeveelheid hout bestond, lijkt het misschien dat het vinden van hout voor crematie gemakkelijk zou zijn; het aantal lijken was zelfs groter dan de hoeveelheid beschikbaar afvalhout. Om zijn moeder te cremeren, klom een man een nabijgelegen heuvel op, op zoek naar dode bomen en afgebroken takken, maar anderen waren hem voor geweest. Hij huilde en vertelde ons keer op keer dat hij het gedeeltelijk verbrande lichaam van zijn moeder op de brandstapel had moeten achterlaten terwijl hij weer de heuvel opklom om meer hout te zoeken.

Ik nam de mantel van mijn man over.

Vorig jaar, op de 70e verjaardag van de atoombom, kwamen mijn broers en zussen en ik voor het eerst samen in een hotel in Osaka en spraken we de hele nacht door over wat er 'die dag' was gebeurd. Tot dan toe hadden we er nooit over gesproken, ook niet tijdens familiebijeenkomsten en herdenkingen. Integendeel, als iemand het ter sprake bracht, veranderden de anderen van onderwerp of stonden ze op en liepen weg. Dat kwam ook omdat we getrouwd waren met mensen wier families door de atoombom waren getroffen, en we hun gevoelens wilden respecteren.

Hibakusha zwijgen niet alleen omdat 'herinneringen pijnlijk zijn'. Diverse andere factoren dwingen ons tot zwijgen.

Vorig jaar, omdat onze ouders waren overleden, besloten wij zeven kinderen (een vierde broer werd na de oorlog geboren) om erover te praten. Mijn jongere broers en zus hadden slechts vage herinneringen, maar mijn oudere zus en broers spraken met veel emotie, alsof er een dam was gebroken en alles wat 70 jaar lang opgesloten had gezeten, eruit kwam.

Ze wedijverden zelfs om het woord. "Zo was het." "Nee, het was zo!" Hoewel ik buiten aan het spelen was en slechts 2,4 kilometer van het hypocentrum verwijderd was, had ik het geluk dat ik achter een groot pakhuis beschermd was. Ik heb niet geleden aan de gevolgen van de atoombom.

Het was de plotselinge dood van mijn man, Kaoru Ogura, voormalig directeur van het Hiroshima Peace Memorial Museum, in 1979, die me dwong om de atoombom rechtstreeks onder ogen te zien. Ik was 42. Onze vriend Robert Jungk, schrijver en overlevende van de Holocaust, staat bekend om het wereldwijd bekendmaken van Sadako Sasaki, een slachtoffer van Hiroshima die papieren kraanvogels vouwde.

Toen ik na de dood van mijn man in wanhoop verzonken was, nam Jungk contact met me op: "Ik kom naar Japan om materiaal te verzamelen voor een verhaal over nucleaire kwesties. Ik wil dat je voor me tolkt." Hoewel ik Engelse literatuur had gestudeerd aan de universiteit, had ik nooit in het buitenland gestudeerd en kende ik zeker niet de gespecialiseerde terminologie van nucleaire kwesties. Ik wees zijn aanbod af.

"Keiko, jij bent hiervoor geknipt! Je hebt de dood van dierbaren meegemaakt en je kent de gruwelen van de atoombom." Half gedwongen werd ik tolk voor Robert Jungk. Ik studeerde keihard om mijn werk goed te doen. Ik was vastbesloten om de missie van mijn man voort te zetten en me in te zetten voor de atoombom en nucleaire kwesties.

Ik begon te werken als tolk en coördinator voor vredesactivisten, mediapersoneel, schrijvers, kunstenaars en wetenschappers die naar Hiroshima kwamen.

Tijdens een nep-proces tegen kernwapens in Neurenberg, Duitsland, vertelde ik in het Engels over mijn ervaringen met de atoombom. Ik woonde de eerste wereldwijde conferentie voor slachtoffers van

straling bij in New York en ontmoette daar slachtoffers van kernwapens uit de hele Verenigde Staten. Tijdens een topontmoeting van voormalige wereldleiders vertelde ik opnieuw mijn verhaal in het Engels. Ik heb het geluk gehad aan veel zeer betekenisvolle evenementen te mogen deelnemen.

In 1985 publiceerde ik het Hiroshima Handbook, dat informatie over de atoombom in het Japans en Engels bevat.

Om buitenlanders die Hiroshima bezoeken te helpen, heb ik in 1984 Hiroshima Interpreters for Peace (HIP) opgericht. HIP leidt vrijwillige gidsen op om bezoekers in het Engels rond te leiden in het Peace Memorial Museum en het Peace Memorial Park. Samen met de andere leden begeleid en tolk ik voor gasten. Ik vertel vaak mijn eigen verhaal.

Ik heb echter gemerkt dat mensen zeer uiteenlopende opvattingen en gevoelens hebben over de atoombomben. Sommigen hebben moeite om de waarheid van wat er is gebeurd te begrijpen. Daarom probeer ik al heel lang de inhoud van mijn uitleg aan te passen aan de persoon met wie ik spreek.

Ik ben voortdurend op zoek naar een manier om mijn boodschap tot de mensen te laten doordringen. Ik heb mezelf voorgenomen om nooit op te geven om de waarheid over de gruwelen van kernwapens en de heiligheid van het leven over te brengen.